

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

Warszawa, 5 lipca 2020 roku

Uczestnicy uroczystości
upamiętniających 77. rocznicę zbrodni wołyńskiej
Łuck – Pawliwka – Huta Stepańska

Ekscelencjo Księżo Biskupie!
Szanowni Państwo!

Rzeź wołyńska – okrutna zbrodnia popełniona na ludności polskiej na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej w latach 1943-1945 – tkwi jak straszny, bolesny cień w naszej narodowej pamięci. Wołyńska tragedia ma zarazem wymiar uniwersalny, wstrząsający dla całej ludzkiej wspólnoty, dla wszystkich narodów. Była ona bowiem ludobójstwem, które pochłonęło około 100 tysięcy ofiar i zapisało się w historii jako jedna z najkrwawszych masowych zbrodni wojennych dokonanych na ludności cywilnej w okresie II wojny światowej.

Szczególne nasilenie tej zbrodni nastąpiło w lipcu 1943 roku. Datę 11 lipca wspominamy jako symbol terroru, jako kulminację rzezi. Tego dnia w sposób skoordynowany zaatakowano blisko 100 zamieszkałych przez Polaków miejscowości, gdy ludzie gromadzili się w kościołach na niedzielnej Mszy świętej. Jednym z najstraszliwszych takich ataków było wymordowanie mieszkańców miasteczka Poryck, obecnie Pawliwka. Metodyczne działania przeprowadzane przez zbrodniarzy z OUN-UPA to dobitny dowód, że była to z wyrachowaniem zaplanowana, krwawa czystka etniczna. Eksterminacji dokonywano z wyjątkowym okrucieństwem, zabijając bestialsko mężczyzn i kobiety, starców i dzieci. Do dzisiaj nie sposób bez moralnego szoku i zgrozy oglądać zachowanych świadectw zbrodni. Żaden człowiek nie może być obojętny wobec skali tamtej nienawiści i potwornego zła, których źródłem był obłądny nacjonalizm oraz pogarda dla ludzkiej godności.

Razem z Państwem modłę się za dusze zamordowanych i pochylam głowę przed ich męczeństwem. Nasza pamięć o zbrodni wołyńskiej jest hołdem dla zgładzonych, jest zobowiązaniem, któremu pozostaniemy zawsze wierni. Składam wyrazy wielkiego szacunku wszystkim, którzy jako świadkowie, bliscy ofiar i strażnicy prawdy tę pamięć przez długie dekady z poświęceniem pielęgnowali. Chcę również wyrazić najgłębsze podziękowanie tym Ukraińcom, którzy w straszliwym czasie rzezi nieśli pomoc Polakom, a także podziękować tym osobom dobrej woli na Ukrainie, które przyczyniają się do upamiętniania wołyńskiej tragedii i rzetelnego badania historycznych faktów.

W imieniu Rzeczypospolitej pragnę wyrazić nadzieję, że nasz wspólny osąd nad bolesną przeszłością i dziejowa refleksja posłużą budowaniu dobrej polsko-ukraińskiej przyszłości. W ciągu ostatnich prawie 30 lat, począwszy od chwili, gdy Polska jako pierwsze na świecie państwo w 1991 roku uznała niepodległość Ukrainy, nasze kraje osiągnęły bardzo wiele na drodze współpracy i życzliwego sąsiedztwa. Niemało jest także przed nami wspólnych, strategicznych wyzwań oraz podobnie mobilizujących zagrożeń. Głęboko wierzę, że nauki historii mogą nam jedynie pomóc, a nie przeszkodzić, w skutecznym podejmowaniu tych wyzwań. Prawda oczyszcza i wyzwala, prawda zbliża ludzi i narody. Tylko w prawdzie można sprostać ciężarowi przelanej krwi i tylko w prawdzie można tworzyć pomyślną przyszłość. Bolesny krzyk Zamordowanych nigdy nie zamilknie, lecz jest on także wołaniem o prawdę i sprawiedliwość, o trwałe zwycięstwo dobra nad złem. Jesteśmy to winni tym, którzy cierpieli. Cześć Ich pamięci!

Z WYKŁAZAMI SŁOWAKAMI